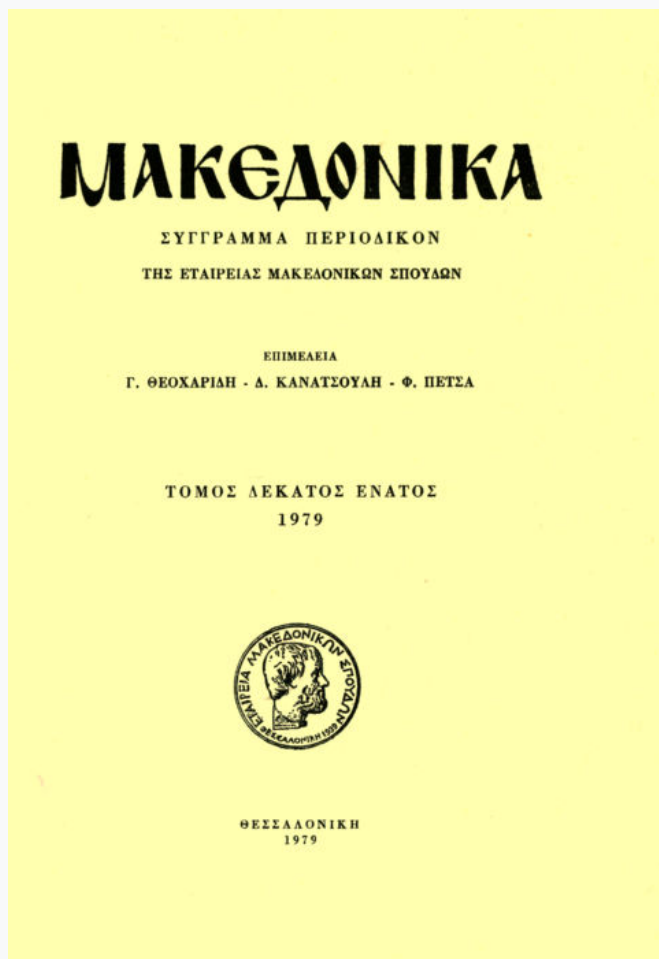

Μακεδονικά

Τόμ. 19, Αρ. 1 (1979)

Οκτώ έγγραφα του Γιάννη Κασομούλη

Κώστας Β. Σπανός

doi: [10.12681/makedonika.470](https://doi.org/10.12681/makedonika.470)

Copyright © 2014, Κώστας Β. Σπανός

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Σπανός Κ. Β. (1979). Οκτώ έγγραφα του Γιάννη Κασομούλη. *Μακεδονικά*, 19(1), 259–270.
<https://doi.org/10.12681/makedonika.470>

ΟΚΤΩ ΕΓΓΡΑΦΑ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΣΟΜΟΥΛΗ

"Όπως είναι γνωστό, ο Κώστας Κασομούλης παντρεύτηκε δύο φορές. Μὲ τὴν πρώτη του γυναίκα, τὴ Σουλτάνα, ποὺ ἦταν ἀνεψιὰ τοῦ Γιάννη Φαρμάκη, ἀπόχτησε τρεῖς γιούς, τὸ Νικόλα, τὸ Μῆτρο, καὶ τὸ Γιώργο. Μὲ τὴ δεύτερη γυναίκα του, τὴν Ἀλεξάνδρα, ἀπόχτησε ἓνα γιό, τὸ Γιάννη, καὶ δύο κόρες, τὴ Σουλτάνα καὶ τὴν Κατερίνη.

Ἄνθρωπος εἶναι ὁ πολὺ γνωστὸς ἀπομνημονευματογράφος. Ὁ Μῆτρος, ποὺ εἶχε κατεβεῖ στὴ Νότια Ἑλλάδα μὲ τὸ Νικόλα καὶ τὸ Γιώργο, πῆρε μέρος στὴν πολιρκία καὶ στὴν ἐξοδὸ τοῦ Μεσολογγίου. Πληρώθηκε βαριά στὴν ἐξοδὸ (1826) καὶ ξεψύχησε στὸ βουνὸ Ζυγός. Ὁ Γιώργος, ὑπηρετώντας ὡς ἀνθυπολοχαγός, κοντὰ στὸ Νικόλα, στὸ Σῶμα τῆς Ἐθνοφυλακῆς, τὸ ὁποῖο καταδίωκε τοὺς ληστὰς στὴ Φθιώτιδα, δολοφονήθηκε ἀπὸ αὐτοὺς στὶς 17-11-1837.

Ὁ Κώστας Κασομούλης μὲ τὴ γυναίκα του Ἀλεξάντρα καὶ τὰ παιδιά του, τὸ Γιάννη, τὴ Σουλτάνα, καὶ τὴν Κατερίνη, βρέθηκαν στὴ Νάουσα. Ἐκεῖ ὁ πατέρας τραυματίστηκε σοβαρὰ στὰ γεγονότα τοῦ 1822 καὶ πέθανε. Ἡ μητέρα καὶ τὰ 3 παιδιά της αἰχμαλωτίστηκαν καὶ μεταφέρθηκαν ἀπὸ τὸν Ἀλβανὸ μπέη καὶ παλιὸ γνώριμο τοῦ Κώστα Κασομούλη, Μεχμέτ Διβόλης, στὸ Πισοδέρι, ὅπου ζοῦσαν οἱ συγγενεῖς τους.

Γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσή τους ὁ Διβόλης ζήτησε 25 χιλιάδες γρόσια, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν μπόρεσαν νὰ συγκεντρώσουν στὸ σύνολό τους οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ φίλοι τους. Ἐτσι ἔμειναν αἰχμάλωτοι ὡς τὸ 1834 στὰ χέρια τῶν Τούρκων, μολονότι ἦταν τυπικὰ ἐλεύθεροι, ὕστερα ἀπὸ τὴ διαταγὴ τῆς ἀπελευθέρωσης τοῦ Κιουταχῆ Μεχμέτ Ρεσίτ πασᾶ, τῆς 26ης Φεβρουαρίου 1829.

Ὁ Γιάννης Κασομούλης, ἐνῶ ἡ διαταγὴ τοῦ Κιουταχῆ ἀναφέρει ὅτι ἀπελευθερώθηκε μὲ τὴν ἀδερφέα καὶ τὴν μητέρα του, ὁ ἴδιος λέει στὴν ἀναφορά του τῆς 21ης Ἰουνίου τοῦ 1865 ὅτι δραπέτευσε, γεγονὸς τὸ ὁποῖο βεβαιώνουν ὁ Διαμαντῆς Νικολάου Ὀλύμπιος καὶ ὁ Δημ. Τσάμης Καρατάσος, μὲ τὸ πιστοποιητικὸ τους τῆς 5ης Φεβρουαρίου τοῦ 1841.

Σύμφωνα μὲ τὸ τουρκικὸ ἔγγραφο, οἱ αἰχμάλωτοι ἀπελευθερώθηκαν μετὰ τὶς 26-2-1829. Κι ὅμως, ὡς τὶς 26-8-1831 καὶ λίγο ἀργότερα, οἱ δύο κόρες τοῦ Κασομούλη βρίσκονταν αἰχμάλωτες στὴ Θεσσαλονίκη. Τὸ ἐπιβεβαιώνει ὁ πρόξενος τῆς Ρωσίας στὴν πόλιν αὐτὴ Ἀγγ. Μουστοζίδης μὲ τὴν ἐπιστολή του, τὴν ὁποία ἔστειλε στὸ Νικόλα Κασομούλη. Στὴν ἐπι-

τολή αυτή δεν κάνει λόγο για τη μητέρα και για το Γιάννη, γεγονός το οποίο μάς αναγκάζει να τοποθετήσουμε την απόδρασή του ανάμεσα στο χρονικό διάστημα Μάρτη του 1829-Ιούλιος του 1831.

Οι λόγοι της απόδρασής του δεν μάς είναι γνωστοί, μπορούμε όμως να κάνουμε δύο υποθέσεις: α) Για να φτάσει ή διαταγή της απελευθέρωσης από τα Γιάννενα στη Θεσσαλονίκη, έπρεπε να περάσουν 1-2 τουλάχιστον μήνες. Ο αιχμάλωτος Γιάννης Κασμούλης, που δεν είναι καθόλου βέβαιος για τις προθέσεις των Τούρκων, κουράζεται να περιμένει και αποδρά. "Αν είναι όρθη ή υπόθεση αυτή, τότε είναι βέβαιο ότι οι Τούρκοι, ενοχλημένοι από την απόδρασή του, δεν απελευθερώνουν τις δύο αδερφές του, ενώ αφήνουν ελεύθερη τη μητέρα τους, γιατί ήταν μεγάλη στην ηλικία, καθώς παρατηρεί ο Γιάννης Βλαχογιάννης¹. β) Οι Τούρκοι ζητούν περισσότερα λύτρα για την απελευθέρωσή τους (ή νεότερη διαταγή του Κιουταχλή), τα οποία όμως δεν είναι εύκολο να βρεθούν. Έλευθερώνουν τη μητέρα, για να εξοικονομήσει τα νέα λύτρα, και κρατούν τα τρία παιδιά της. Ο Γιάννης, απογοητευμένος από την ανέντιμη τακτική των Τούρκων, αποδρά και καταφεύγει στη Σερβία, κι από εκεί στο Ναύπλιο, όπου συνάντησε στο χωριό Τζιαφέραγα του Άργους τον αδερφό του Νικόλα στις 26 Νοεμβρίου του 1831.

Ένα άλλο πρόβλημα δημιουργείται σχετικά με τον τόπο της απόδρασης. Μία απόδραση από τη Θεσσαλονίκη με τις μεγάλες τουρκικές δυνάμεις φαίνεται, αν όχι άπιθανη, τουλάχιστον πολύ δύσκολη. "Αν πάλι γινόταν από εκεί, τότε η πορεία του δραπετή έπρεπε να ήταν διαφορετική: θά έπεδίωκε να κατέβει με καράβι από τη Θεσσαλονίκη ή από κάποιο άλλο παράλιο μέρος της Μακεδονίας στη Νότια Ελλάδα. Η πορεία του όμως προς τη Σερβία δείχνει πως ή απόδραση έγινε από το Πισοδέρι, όπου οι συνθήκες της φύλαξής του ήταν πιο καλές και οι ευκαιρίες για απόδραση περισσότερες απ' ό,τι ήταν στη Θεσσαλονίκη. Έτσι, μετά την απόδρασή του οι Τούρκοι μετέφεραν τις αδερφές του στη Θεσσαλονίκη για καλύτερη φύλαξη.

Για να φτάσει ένας δραπετής από το Πισοδέρι στις δαλματικές ακτές της Σερβίας, όπωσδήποτε κυνηγημένος από τους δεσμοφύλακες του, χρειαζόταν μεγάλο χρονικό διάστημα. "Αν ακόμη υπολογίσουμε το χρόνο της επιστροφής του με πλοίο στο Ναύπλιο, με όλες τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε τότε ένας δραπετής, θά πρέπει να περιορίσουμε το χρονικό διάστημα και να τοποθετήσουμε την απόδρασή του ανάμεσα στην άνοιξη του 1829, και στην άνοιξη του 1831.

Η μητέρα του Γιάννη, μετά την απελευθέρωσή της, κατέβηκε στη Νότια

1. Βλ. την εισαγωγή του στα «Άπομνημονεύματα της Έπαναστάσεως των Ελλήνων» του Νικ. Κασμούλη, σ. μστ', στην έκδοση Χ. Κοσμαδάκη.

Ἑλλάδα, μιὰ καὶ εἶχε δημευθεῖ ἡ περιουσία τους στὴ Σιάτιστα καὶ βρίσκονταν ἐκεῖ ὁ Νικόλας καὶ ὁ Γιώργος. Εἶναι βέβαιο ὅτι ζοῦσε, τουλάχιστον ὡς τὸ φθινόπωρο τοῦ 1842, διότι μετὰ τὸ διάταγμα τῆς 18/30 Σεπτεμβρίου τοῦ 1842, τῆς χορηγήθηκε ἐθνικὴ γῆ, ποὺ ἄξιζε 2.500 δρχ.¹

Τὰ δυὸ κορίτσια, ποὺ ἐλευθερώθηκαν στὰ τέλη τοῦ 1834 ἢ στὶς ἀρχὲς τοῦ 1835, κατέφυγαν κι αὐτὰ στὴ Νότια Ἑλλάδα κοντὰ στοὺς δικούς τους. Ἡ Σουλτάνα παντρεύτηκε στὴν Ἀταλάντη τὸ Γῶγο Βελαέλα ἢ Στουρνάρα καὶ ἡ Κατερίνη κάποιον Σκουλαρίκη, ἀλλὰ χήρεψε νωρὶς καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴ Ἀθήνα².

Ὁ Γιάννης Κασομούλης, μετὰ τὸν ἐρχομὸ του στὸ Ναύπλιο, ὑπηρέτησε ὡς λοχίας σιτιστῆς στὸ 10ο ἐλαφρὸ τάγμα, μετὰ διοικητὴ τὸν ταγματάρχη Θανάση Βαλτινὸ, ὡς τὸ Φλεβάρη τοῦ 1833, ὅποτε καταργήθηκαν τὰ ἐλαφρὰ τάγματα. Στὸ ἴδιο τάγμα ὑπηρετοῦσε καὶ ὁ ἀδερφὸς του Γιώργος.

Μετὰ τὸ Β.Δ. τῆς 26ης Μαΐου/1ης Ἰουνίου τοῦ 1838 συμπεριλήφθηκε στὸν κατάλογο τῶν ἀτόμων, τὰ ὁποῖα πρότεινε ἡ Στρατιωτικὴ Ἐξεταστικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ κατάταξη στὴ Φάλαγγα, χωρὶς ὅμως νὰ τοὺς ἀπονεμηθεῖ βαθμός. Ἀργότερα ἐγκαταστάθηκε στὴ Χαλκίδα καὶ στὴν Κύμη, ὅπου δημιούργησε οἰκογένεια, καὶ ἀπόκτησε 8 παιδιά. Στὴ Χαλκίδα ζοῦσε νοικιάζοντας τοὺς δημόσιους φόρους. Στὴν Κύμη ἴσως ἔκαμνε τὴν ἴδια δουλειά.

Στὰ 1865, ὅπως ἔκαναν ὅλοι οἱ ἀγωνιστὲς τοῦ 1821, ποὺ δὲν εἶχαν λάβει ὡς τότε καμὶα βοήθεια ἀπὸ τὸ κράτος, ὑπέβαλε κι αὐτὸς τὰ δικαιολογητικά του (τεκμήρια τῆς συμμετοχῆς του καὶ τῆς οἰκογενειᾶς του στοὺς ἀγῶνες τοῦ Ἑθνους), γιὰ νὰ τοῦ δοθεῖ κάποιον βοήθημα. Ὑστερα ἀπὸ τὴν παραπάνω χρονιά δὲν ἔχουμε ἄλλες εἰδήσεις γι' αὐτόν.

Τὰ ἐγγραφα τοῦ φακέλου «Ἰωάννης Κασομούλης», τὰ ὁποῖα βρίσκονται στὸ κουτί 80 τοῦ Ἀρχείου τῶν Ἀγωνιστῶν, εἶναι συνολικὰ ὀχτὼ:

1. Ἡ ἀναφορὰ του «πρὸς τὸν κύριον Πρόεδρον καὶ τὰ Μέλη τῆς ἐπὶ τῶν ἀγῶνων καὶ θυσιῶν Ἐπιτροπῆς», μετὰ ἡμερομηνία 21-6-1865. Σ' αὐτὴν μᾶς δίνει πληροφορίες: α) γιὰ τὸν τραυματισμὸ τοῦ πατέρα του στὴ Νάουσα, στὸ στήθος, στὸ δεξιὸ βραχίονα καὶ στὸ δεξιὸ μαστό, β) γιὰ τὴν ἀπόδρασή του, τὴν κάθοδό του στὴ Νότια Ἑλλάδα διὰ μέσου τῆς Σερβίας, τὴν ὑπηρεσία του, στὸ 10ο ἐλαφρὸ τάγμα καὶ τὴν οἰκογενειακὴ του κατάστασις· καὶ γ) γιὰ τὴν προσφορὰ στὴν πατρίδα τῶν ἄλλων Κασομούληδων. Στὸ τέλος τῆς ἀναφορᾶς του ἀπαριθμεῖ τὰ πιστοποιητικά, τὰ ὁποῖα ὑπέβαλε. Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ, ποὺ εἶναι 7, δὲν ἀναφέρει τὴ μετάφραση τοῦ τουρκικοῦ ἐγγράφου, ἐνῶ ἀνα-

1. Βλ. ἐφ. «Ἑλληνικὸς Ταχυδρόμος», 20-9-1842, πρβλ. σ. μζ' τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ Βλαχογιάννη στὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Νικ. Κασομούλη.

2. Βλ. Θ. Γ. Κ α λ ο δ ῆ μ ο υ, Νικόλας Κασομούλης, Ἀθήνα 1977, σ. 177, ὑποσ. 260.

φέρει κάποιος, τὸ ὁποῖο δὲ βρίσκεται σήμερα στὸ φάκελό του. Πρόκειται γιὰ τὸ πιστοποιητικὸ στὸ ὁποῖο ὑπόγραψαν ὁ Νότης Μπότσαρης, ὁ Κίτσος Τζαβέλας, ὁ Μήτσος Κοντογιάννης, ὁ Ἀντρέας Ἰσκος καὶ ὁ Γληγόρης Λιακατῆς. Τὸ ὄνομα τοῦ τελευταίου πρέπει νὰ συμπεριλήφθηκε κατὰ λάθος, γιατί ὑπογράφει στὴν κοινὴ ἀναφορὰ τῶν ὀπλαρχηγῶν τῆς 13ης Ἀπριλίου τοῦ 1823.

2. Ἀντίγραφο τῆς κοινῆς ἀναφορᾶς τῆς 13ης Ἀπριλίου τοῦ 1823 τῶν ἀρματολῶν Νικ. Στορνάρη, Γληγόρη Λιακατῆ, Νάσιου Μάνταλου, Τόλιου Λάζου καὶ τοῦ καλόγερου Καλλίνικου Τσάρα, μὲ ἡμερομηνία 1-6-1843, θεωρημένο ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Χαλκίδας Σ. Καλογερόπουλο. Τὴν ἀναφορὰ αὐτὴ μαζὶ μὲ μία ἄλλη δική του, τίς ἔστειλε ὁ Νικόλας Κασομούλης μὲ τὸ Νικόλα Ἀντ. Νάκη Κρανιδιώτη καὶ τὸν ἀδερφό του Γιώργο στὴν Κυβέρνηση τοῦ Ναυπλίου, γιὰ νὰ φροντίσει γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῶν δικῶν του.

3. Κακογραμμένο ἀντίγραφο, ἀπὸ τὴ μετάφραση τοῦ ἄζατ μπουγιουντί (=ἀπελευθερωτικὴ διαταγὴ) τοῦ Κιουταχῆ Μεχμέτ Ρεσίτ πασᾶ τῆς 26ης Φεβρουαρίου τοῦ 1829, μὲ ἡμερομηνία 1-6-1843, θεωρημένο ἐπίσης ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Χαλκίδας. Τὸ κείμενο αὐτὸ χρησιμοποίησε ὁ Γιάννης Βλαχογιάννης στὴν εἰσαγωγὴ του στὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ Νικ. Κασομούλη¹.

4. Ἀντίγραφο τῆς ἐπιστολῆς τῆς 26ης Αὐγούστου τοῦ 1831, τοῦ προξένου Μουστοξύδη, τὴν ὁποία ἔστειλε στὸ Νικόλα Κασομούλη, σχετικὰ μὲ τίς σκλαβωμένες ἀδερφές του, μὲ ἡμερομηνία 13-6-1865, θεωρημένο ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Ἀθήνας Ἐνμμανουὴλ Κουτζικάρη.

5. Ἀντίγραφο τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς 5ης Φεβρουαρίου τοῦ 1841 τῶν καπεταναίων Διαμαντῆ Νικολάου Ὀλυμπίου καὶ Δημ. Τσάμη Καρατάσου μὲ ἡμερομηνία 19-6-1865, θεωρημένο ἐπίσης ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Ἀθήνας. Μὲ τὸ πιστοποιητικὸ αὐτὸ, ἐπιβεβαιώνεται ἡ ἀπόδραση τοῦ Γιάννη Κασομούλη καὶ ἡ κάθοδός του στὴ Νότια Ἑλλάδα διὰ μέσου τῆς Σερβίας, καὶ γίνεται λόγος γιὰ τὴν προσφορὰ τῆς οἰκογένειας Κασομούλη στὴν πατρίδα.

6. Ἀντίγραφο τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς 24ης Μαΐου τοῦ 1843 τοῦ Δημ. Τσάμη Καρατάσου, μὲ ἡμερομηνία 19-6-1865, θεωρημένο ἀπὸ κάποιον δημαρχιακὸ πάρεδρο τῆς Χαλκίδας.

Τὸ πιστοποιητικὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει πληροφορίες τῶν προηγούμενων πιστοποιητικῶν καὶ ἐγγράφων.

7. Πιστοποιητικὸ τοῦ δημάρχου τῆς Χαλκίδας Σ. Καλογερόπουλου μὲ ἀριθ. πρωτ. 758 καὶ ἡμερομηνία 2-6-1843, χάρις στὸ ὁποῖο γνωρίζουμε τὸν τόπο τῆς διαμονῆς του καὶ τὴν ἀπασχόλησή του ἐκεῖ. Καὶ

1. Βλ. στὴν ἔκδοση Χ. Κοσμάδake, σ. με'-μστ' τῆς εἰσαγωγῆς.

8. Ἀντίγραφο τοῦ πιστοποιητικοῦ τῆς 3ης Φεβρουαρίου τοῦ 1846 τοῦ ταγματάρχου Θανάση Ι. Βαλτινοῦ μὲ ἡμερομηνία 19-6-1865, θεωρημένο ἀπὸ τὸ δήμαρχο τῆς Ἀθήνας Ἐμμανουὴλ Κουτζικάρη. Ὁ Βαλτινὸς πιστοποιεῖ ὅτι ὁ Γιάννης Κασομούλης ὑπηρέτησε ὡς ὑπαξιωματικὸς στὸ 10ο ἐλαφρὸ τάγμα, ποὺ διοικοῦσε αὐτός.

Δημοσιεύουμε τὰ ἔγγραφα διατηρώντας τὴν ὀρθογραφία τους.

1

Ἐν Ἀθήναις τὴν 21η Ἰουνίου 1865

Ἀναφορὰ παραπόνων

Πρὸς

Ἰωάννου Κασομούλη τοῦ Κωνσταντίνου
Κασομούλη τοῦ ἐκ Σιατίστης τῆς Μακε-
δονίας, κατοίκου τῆς περιφερείας Κόμης

τὸν κύριον Πρόεδρον καὶ τὰ Μέλη
τῆς ἐπὶ τῶν ἀγώνων καὶ θυσίων
Ἐπιτροπῆς

Ὁ Εὐσεβάστως ὑποφαινόμενος μέλος εὐ/καταστάτου οἰκογενείας υἱὸς τοῦ ἐκ Σιατίστης / Κωνσταντίνου Κασομούλη ἐταιριστοῦ τῆς φιλι/κῆς ἐταιρίας τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἀπὸ τὸ 1821 / μετὰ τοῦ ἀειμνήστου αὐτοῦ πατρός μου, καὶ τριῶν / ἀδελφῶν μου, τοῦ Νικολάου, Γεωργίου, καὶ Δη/μητρίου, συναγωνισθέντες κατὰ τὸν ἱερὸν / ἀγῶνα πρῶτος ὁ πατήρ μου ἀπέθανεν ἐν / δόξῳ ἐν Ναούσῃ τῆς Μακεδονίας πληρωθεὶς τρεῖς ἐν τῷ πολέμῳ εἰς τὸ Στῆθον(!), τὸν / δεξιὸν βραχίονα, καὶ κατὰ τὸν δεξιὸν μα/στόν του παρὰ τῶν ἐχθρῶν. Μετὰ τὸν θά/νατόν του αἰχμαλωτισθέντες, ἐγὼ, ἡ Μήτηρ / μου, καὶ δύο ἀδελφές μου, μὲν διὰ συγγε/νικῶν ἀδρῶν λύτρων ἡ αἰχμάλωτη οἰκογέ/νεια ἀπελευθερώθη, ἐκτὸς ἐμοῦ δραπετεύσαντος ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Τούρκων καὶ /μεταβάς εἰς τὴν Σερβίαν, ἐκεῖθεν δὲ /ἐν Ἑλλάδι, ὅπου συνηγωνίσθη μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου.

σ. 2

Πασίγνωστοι εἶναι αἱ μεγάλοι θυσίαι τῆς / οἰκογενείας μου, καὶ ἐκ τῶν ἀδελφῶν μου / εἰς ἔπαινον θύμα εἰς τὴν ἔξοδον τῆς Φρουρᾶς / Μεσολογγίου ὁ Δη-
μήτριος! Ὁ δὲ Γεώρ/γιος ἀδελφός μου τὸ 1838¹ Ἀξιωματικὸς /ὢν ἐδολοφονήθη παρ' ἄλλων.

Καὶ εἰς τὸ 10ον τάγμα τῶν Ἐλαφρῶν / Σωμάτων ἐπὶ Κυβερνήτου λοχίας Σιτι/στής διετέλεσα ὑπὸ τὸν Ταγματάρχην Ἀ/θανάσιον Βαλτινόν.

Οὐδεμία παρὰ τοῦ Ἐθνὸς καὶ τῆς Ἑλλη/νικῆς Κυβερνήσεως ἀνταμοιβὴν ἔλαβον / ὁ πολυμελής, καὶ προφανῶς δυστυχὴς οἶκος /γενειάρχης ὁκτὼ ἀνυχῶν τέκνων ἀνηλί/κων.

Ἐγκλείω εἰς τὴν ταπεινὴν μου αὐτὴν / ἀναφορὰν 1) πιστοποιήσιν τοῦ Δη-
μητρίου / τζάμη Καρατάσσου. 2) Τοῦ Διαμαντῆ Ν. Ὀλυμπίου² 3) Τοῦ Νότη

1. Τὸ σωστὸ εἶναι 17-11-1837.

2. Στὴν ἀπαρίθμηση τῶν πιστοποιητικῶν ὑπάρχει κάποια σύγχυση. Ἡ ὀρθὴ ἀπαρίθμηση, μετὰ τὸ στοιχεῖο ἓνα, ἔχει ὡς ἑξῆς: «2. Τοῦ Διαμαντῆ Ν. Ὀλυμπίου, [καὶ τοῦ Δημ. Τζάμη Καρατάσσου]. 3. Τοῦ Νότη Βότζαρη-Κίτζου Τζαβέλα-Μήτζου Κοντογιάννη, Ἀν-

Βό|τζαρη-Κίτζον Τζαβέλα-Μήτζον Κοντο|γιάννη-²Ανδρέου "Ισκου- του Γρηγορίου Α. Λια|κατᾶ, 4) Καλλινίκου Τζιᾶρα καὶ Τόλια [Λαζοπούλου. Ν. Στουρνάρη Βαλτινοῦ- [Ν. Κοντογιάννη, 5) Ν. Στουρνάρη, καὶ | Γ. Λιακατᾶ, καὶ Νάσου Μάνταλου. | 6) Πιστοποιητικὸν Δημωρχίας Χαλκίδος| τοῦ Δημοτικού Συμβουλίου ἐπ' ἀριθ. 758|784| ἀπὸ 2 'Ιουνίου 1843.—7) Τοῦ Κυβερ|νήτου Καποδιστρίου ἐγγραφον πρὸς τὸν |ἐν Θεσσαλονικῇ Προξενον τῆς Ρωσίας¹.

Παρακαλῶ εὐσεβᾶστως τὴν Σ[εβαστὴν] Ἐπιτρο|πὴν ὅπως εὐαρεστον- μένη μὲ δικαιοῦση.

ὑποσημειοῦμαι μὲ βαθὺν Σέβας

εὐπειθέστατος

Ἰωάνης Κ. Κασομούλης

2

Ἑπερτάτῃ Σεβασμίας Βουλῇ

ἐμφανιζόμεθα διὰ τῆς παρούσης μας νὰ ἀναφέρωμεν τὸν|πατριотισμὸν τοῦ Μακαρίτου Κώνστα Κασομούλη καὶ τῶν νιῶν του|κυριῶν Νικολάου καὶ λοιπῶν Αὐταδέλφων, ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστὸς καὶ |βεβαιωμένος εἰς ὅλους ἡμᾶς καὶ εἰς πολλοὺς πελοποννησίους καὶ ἄλλους|πατριώτας, οἵτινες ἐνδρίσκονται αὐτόθι. ὁ μὲν πατὴρ των νυχθη|μερῶς πολεμὼν εἰς Νιάουσαν κλεισμένος εἰς οἰκοῖσκον ἀφανίζων|πολλοὺς τῶν ἐχθρῶν μὲ Μεγάλῃν γενναϊότητα καὶ Ἡρωϊσμὸν ὑφόνων (;)|εὐπροσδέκτους θυσίας εἰς τὴν ἀγάπην τῆς Πατρίδος, οἱ δὲ νιοί του|κύριος Νικόλαος Κασομούλης, Γεώργιος καὶ Δημήτριος, ἐφάνησαν εἰς|ὅλους τοὺς ὀλυμπιακούς² ἀγῶνας καὶ πολέμους ἔργω τε καὶ λόγῳ καὶ διὰ χρη|μάτων. Ἡ φαμελιά των ἔπειτα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός των ἐ|σκλαβώθη εἰς Νιάουσαν, ἡ Μητέρα των, δύο Μικραῖς ἀδελφαῖς|των καὶ ὁ συμπολεμὸν μικρότερος ἀδελφός των Ἰωάννης. Ἡ μὲν φαμε|λιά των σπενερισκομένη μὲ ὅλους εἰς Νιάουσαν ἡχμαλωτίσθη ὡς ἄνω|θεν, τὰ δὲ ἐπάρχοντά των καὶ ὅλη ἡ εὐκατάστατος περιουσία των εὐρέ|θη³ εἰς Σάτισταν καὶ ἐλεηλατίσθη μέχρι ἀτόμου ἀπὸ τὸν Χουρσίτ πα|σᾶν καὶ ἔμειναν εἰς μίαν ἀθλίαν κατάστασιν τόσον σ. 2 ὅπου ἄλλοι| ἡ ἔλευσίς των δὲν μένει παρὰ μετὰ Θεὸν εἰς τὰ συμπαθητικά καὶ πατρῶα σελά|χνα τῆς κοινῆς ἡμῶν Μητρός, τὴν ὁποίαν θερμοπαρακαλοῦμεν

δρέου Ἰσκου, [καὶ Ν.Κοντογιάννη], πού εἶναι τὸ χαμένο πιστοποιητικό. 4. Τοῦ Νικ. Στουρνάρη, Γληγόρη Λιακατᾶ, Νάσου Μάνταλου, Καλλινίκου Τζᾶρα καὶ Τόλιου Λαζοπούλου.

5. Τοῦ Α. Βαλτινοῦ. 6. Πιστοποιητικὸν Δημαρχίας...».

1. Τὸ σωστὸ εἶναι «Τοῦ προξένου τῆς Ρωσίας ἐγγραφον πρὸς τὸν Ν. Κασομούλη».

2. Ἐννοεῖ τὰ πολεμικὰ γεγονότα τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Δυτ. Μακεδονίας.

3. «μερικοὶ κηφήνες προδότηι—πληροφορήθηκε ὁ Νικόλαος—ἐπρόδωσαν τὰ κιβώτια». Βλ. Ἄπομν. τ. Α', 265.

καὶ ἡμεῖς ὡς πολυεὺ/σπλαχνος μήτηρ νὰ ἀνοίξῃ τὴν ἀγκάλην της νὰ δεχτῇ αὐ-
τοὺς νὰ φροντίσῃ τὴν ἀπε/λευθέρωσίν των. νὰ ἐπιμεληθῇ ὑπερασπιζομένη αὐ-
τοὺς ἢ διὰ χρηματικῆς βο/ηθείας ἢ δι' ἄλλον κανενὸς ἐπισήμου αἰχμαλώτου ὁ-
ποιωδήποτα τρόπῳ ἤθελον/τὸ κρίνῃ εὖλογον. Διὰ νὰ συντελεσθῇ ἀμμέσως
ἡ ἐδσπλαχνία της καὶ νὰ πλη/ροφορηθῇ σαφέστερον πέμποντες παρ' ἡμῶν καὶ
παρὰ τὸν Ἀδτάδελφον τοῦ κυρίου/Νικολάου ὁ Γεώργιος Ἀδτάδελφός του συνο-
δευόμενος παρὰ τὸν παραστάτην/μας κυρίου Νικολάου καπ. Ἀντονίου Κρα-
νιδιώτου καὶ μετ' ἡνὰ χεῖρας/ιδιόχειρον ἐπιστολήν τῆς Μητρὸς καὶ ἀδελφοῦ
των, μετ' ὃ νὰ ἐνεργήσῃ(;) ἐδῶ ὁ Νικόλαος μένει εἰς ἡμᾶς συναγωνιζόμενος
καὶ ὅτι ἡ κοινὴ Μήτηρ μας φροντίσει/δι' αὐτοὺς θέλει ἐνθαρρύνῃ ἡμᾶς τε καὶ
ἄλλους πατριώτας, ὅτι τὰ τέκνα τῶν/ὑπὲρ αὐτῆς θυσιαζομένων δὲν θέλουσι
μείνει ἄπορα καὶ ὀρφανὰ εἰς χεῖρας/τῶν τυράννων ἀναδεόμενοι τὴν φιλόστορ-
γον καὶ σεβαστὴν ἡμῶν Κοι/νήν Μητέρα νὰ εἰσακούσῃ τὰ τῆς δεήσεώς μας καὶ
βλέμματι ἱλαρὸ/λάβῃ συμπάθειαν. εἰς αὐτὰ μένομεν μετ' ὅλον τὸ προσήκον σέβας.

Οἱ προσκυνοῦντες καὶ περιμένοντες τὴν ταχείαν της περιθάλπιν.

1823 Ἀπριλίον 13

εἰς ἀσπροπόταμον πρόθυμοι τῶν ἐπιταγῶν της καὶ γνήσια τέκνα της

Νικόλαος	Γληγόρης	Νάσος	Καλλίνικος	Τόλιος
Στουρνάρης	Λιακατάς	Μάνταλος	Τζάρας	Λαζόπουλος
Τ.Σ ¹	Τ.Σ.	Τ.Σ.	Τ.Σ.	Τ.Σ.

Ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Χαλκὶς τὴν α' Ἰουνίου 1843

(Τ.Σ.) Ὁ Δῆμαρχος Χαλκίδος

Σ. Καλογερόπουλος

3

ἡμεῖς Βεζήρ Μεχμέτ ρεσῆτ πασιὰ

δίδομεν τὸ παρὸν ἀζὰτ ἐμονυμυρτί μας τῆς κώστανας/τιζιάμνης² μετὰ τοῦ
παιδιοῦ της καὶ θυγατέρων της ὅτι εἰς τὸν/καιρὸν τῆς Νιάουστας εἶχεν ὑποπέσει
εἰς σκλαβίαν καὶ/ἐξαγοράστῃ παρὰ τῶν συγγενῶν της, μ' ὅλον ὅπου κατὰ/τὸ
φετφάι σερί³ ὑπόκειτο εἰς ποινὴν παντοτινῆς σκλαβί/ας. ἡμεῖς ὁμῶς μοχαμετή⁴
τῆς χαρίζομε τὴν ἔλεν/θερίαν μαζί μετὰ τὰ παιδιὰ της, καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θέλει/μέ-

1. Μετὰ τὸ κεῖμενο ἀκολουθοῦν πρόχειρα ἀντίγραφα τῶν σφραγίδων τῶν 5 ἀρχηγῶν.
Ἀπὸ αὐτῆς οἱ 3 πρῶτες εἶναι κυκλικῆς μετ' ἐσώκλειστα ὀρθογώνια, τοῦ καλὸγεροῦ Τσάρα,
ἀδερφοῦ τοῦ Νικοτσάρα, ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ὁμόκεντρους κύκλους καὶ τοῦ Τόλιου Λαζού
ἔχει τὸ σχῆμα τῆς πεντάλφας τοῦ Ἰσραήλ.

2. Οἱ Κασομούληδες λέγονταν καὶ Τσάμηδες.

3. φετφάι σερί=ιερή ἀπόφασις.

4. μερχαμέτι=ἀπὸ περιποίησης, ἀπὸ εὐσπλαχνίας.

νει ἐλευθέρᾳ τῆς ποινῆς ταύτης, αὐτὴ τε τὸ παιδί της | καὶ ἡ θυγατέρα¹ της ἔχου-
σα ἐξουσίαν εἰς τὸ σπίτι της | ἀπειράκτη χωρὶς νὰ τῆς Γένη πλέον κανένas |
μανές. ἐξ ἀποφάσεως.

1829

26 Φεβρουαρίου

ἐν

Ἱωάννινα

ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ ποιστοποιηθέντος πρωτοτύπου.

Χαλκὶς τὴν 1 Ἰουνίου 1843

(Τ.Σ.)

Ὁ Δήμαρχος Χαλκιδέων

Σ. Καλογερόπουλος

4

Εὐγενέστατον κύριον Νικόλαον Κωνσταντῇ Κασομούλλῃ

Τὸ ἀπὸ 18 Ἰουνίου ἔγγραφόν σας ἔλαβον, καὶ τὰ ἐν αὐτὸ | γεγραμμένα
σας ἐγίνη. Εἴσται(;) ἐνταῦθα νὰ μᾶς θιμειῶτε τὰ | περὶ τοῦ ἀδελφοῦ σας
ὁ ὁποῖος ἀμέσως ὅπου μᾶς ἔπα | ρρησιάζεσθαι τὸν ἐδώσαμεν τὴν πρέπουσαν ὑπερά-
σπισιν | κατὰ τὸ Γράφειν σας, καὶ ἀμέσως ἐπαίσειν διὰ Σιάτισταν | διὰ τὰς ἀδ-
ταδελφάς σας αἱ ὁποῖαι προκαροῦ εἰς τὰ ἐδῶ | ἀριβάροντες εὐρίσκονται.

Περὶ δὲ τῆς ἰδικῆς σας ὑποθέσεως ὅπου μᾶς λέ | γετε, ἀμέσως ὅπου ἤλθεν ὁ
ἀδελφός σας, τὸν ἐπρόβαλλα | ὅτι νὰ τὸν στείλω εἰς τὸν Σατραζάμη² μὲ
Γράμματά μου | ἢ καὶ μὲ δραγομάνον μου, ἂν τοῦ κάμῃ ἀνάγκην | ὁ ὁποῖος βλέ-
ποντας τὴν ἀνωμαλίαν τοῦ τόπου ἐκείνου | καὶ τὰς ἐπ' ἀλλήλους ταραχὰς καὶ
ἀνησυχίας τοῦ σια | τραζάμη καὶ μετὰ τὸν σκόνδρα πασιὰ ἀπεφάσισεν | νὰ λάβῃ
ὑπομονὴν ἕως ὅτου νὰ λάβῃ ὁ τόπος ἐκεῖνος | ἡσυχίαν ὅσον καὶ ὁ Σαντραζάμης
ἀπὸ φροντίδες.

"Ὅθεν αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις εὐρίσκεται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ αὐτα | δελφοῦ σας,
καὶ ὅποτε ἀποφασίσῃ διὰ νὰ πηγαῖν θέλω | τὸν δώσῃ τὴν πρέπουσαν ὑπεράσπι-
σιν, τὸσον διὰ Γρα | μμάτων μου, ὅσον καὶ διὰ δραγομάνον μου, ἂν λάβῃ | χρεῖαν.

σ. 2

Πρὸς τοῦτοις κατὰ τὸ Γράφειν τοῦ Ἐξοχοτάτου Σ. | Κυβερνήτου, ἐμέτρη-
σα τὸν ἀδελφόν σας Γρόσια χίλια(!) | ἐκατὸν Αρ. 1100: διὰ ἐξοδά του.

Μένω δὲ μὲ ἄκρον σέβας

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῇ 26 αὐγούστου 1831.

Ἀγγελος Μουστοξόδης.

1. Τὸ σωστὸ «θυγατέρες», ἀφοῦ ἦταν δύο οἱ αἰχμάλωτες κόρες της.

2. σατραζάμης=ἀρχιστράτηγος. Ἐδῶ εἶναι ὁ Κιουταχῆς.

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν
Ἀθήναις τῇ 13 ᾽Ιουνίου 1865

Ὁ

Δήμαρχος Ἀθηναίων
(Τ.Σ.) Ε. Κοντζικάρης

5

Πιστοποιοῦμεν οἱ ὑποφαινόμενοι ὅτι ὁ Ἰωάννης Κ. / Κασομούλης εὗρεθεις μετὰ τοῦ πατρὸς του εἰς τὰς μάχας ντονβράς¹ / Μονή, Γάστρας καὶ Ναούσης τῆς Μακεδονίας κατὰ.....² / μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του πληρωθεὶς μαχόμενος / ἐντὸς τῆς πόλεως Ἀντρίως καὶ αἰχμαλωτισθεὶς μετὰ τῆς / Μητρὸς του ὁμοῦ με τὰς δύο του ἀδελφὰς ἀπὸ τοὺς ὅθω / μανούς. φνγών δὲ μετέβη ἐκεῖθεν εἰς Σερβίαν / καὶ ἀπὸ τὴν Σερβίαν ἐνταῦθα ἀγωνιζόμενος με ζῆλον / ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδος ὅπου καὶ ἂν εὗρέθη / ἕως ὅτου ἐνωθεὶς καὶ με τοὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀγω / νιζόμενους τρεῖς ἀδελφοὺς του ὑπερέτησεν με ζῆλον / καὶ μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν στρατευμάτων ὡς ὁ / παξιωματικός.

Ὅθεν γνωρίζοντες τὰς θυσίας Μεγάλας τῆς οἰκογενείας / ταύτης καὶ ἐκδουλεύσεις τοῦ πατρὸς καὶ τῶν τεσσάρων / ἀδελφῶν ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν εἰς ἔπεν-
2 σεν θύμα / εἰς τὴν ἔξοδον τῆς φρουρᾶς Μεσολογγίου, ὁ δὲ / δολοφονηθεὶς κατὰ τὸ 1838 ὡς Ἀξιωματικὸς εἰς / Βασιλικὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἀτομικῶς τὸν ζῆλον / τοῦ εἰρημένου Ἰωάννου Κασομούλη δίδομεν τὸ / παρόν μας διὰ νὰ τὸν χρησι-
μεύσῃ ὅπου ἀνήκει.

Ἀθήναις τῇ 5 Φεβρουαρίου 1841

Διαμαντῆς Ν. Ὀλύμπιος

Δημ. Τζιάμης Καταάσος

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν

Ἀθήναις τῇ 19 ᾽Ιουνίου 1865

Ὁ

Δήμαρχος Ἀθηναίων

(Τ.Σ.) Ε. Κοντζικάρης

6

Πιστοποιήσεις

αὐτόπτης ὁ ὑποφαινόμενος τῆς κατὰ τὸ 1821³ / τρομερῆς αἱματοχυσίας καὶ κατὰ στροφῆς (;) τῆς πόλεως / Ναούσης ὁμολογῶ ἐν καθαρῷ συνειδήτῃ, ὅτι ὁ ἐκ

1. Στις 27-3-1822

2. Μία λέξη δυσανάγνωστη. Πρέπει νὰ εἶναι «τῶν τούρκων».

3. Τὸ σωστὸ εἶναι 1822.

Σια |τιστεύς(!) εὐκατάστατος Κωνσταντῖνος Κασομούλης στρατιωτικός, | ἤλθεν
ἐντὸς τῆς πόλεως ταύτης ὡς συνεργὸς τοῦ Πα | τρός μου διὰ τὴν ἐπανάστασιν
τῶν μερῶν ἐκείνων.

Ἐπὶ δὲ τῆς εἰσβολῆς τῶν ὀθωμανῶν εἰς τὴν αὐτὴν | πόλιν Νάουσαν, κλει-
σθεῖς ἐντὸς μιᾶς οἰκίας μετὰ τῆς | οἰκογενείας του ὡς ἄλλοι ἀπέθανεν ἐνδόξως,
ἀντικρούων | ἔσοθεν τοὺς πολυορκίσαντες αὐτὴν Τούρκους. Μετὰ δὲ | τὸν θάνα-
τον αὐτοῦ, εὐθὺς αἰχμαλωτίσθη ἅπασα ἡ | [οἱ] κογένειά του, ἥτις μετὰ καιρὸν
ἀπελευθερώθη διὰ | συνδρομῆς ἀδρῶν λύτρων τῶν συγγενῶν.

Ὅθεν δίδομεν τὸ παρὸν μας εἰς τὸν παρενρεθέντα | τότε καὶ συναιχμαλωτι-
σθέντα κ. Ἰωάννην Κασομούλην | διὰ τὰ τῷ χρησιμεύσῃ ἔνθα δεῖ.

Ἀθήναις τὴν 24 Μαΐου 1843

Δημ. τζιάμης Καρατάσος

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν

Χαλκίδας τὴν 19 Ἰουνίου 1865

Ὁ

Δήμαρχος, [καὶ] ἀπουσιάζοντος [αὐτοῦ]

.....¹

7

Πιστοποιεῖται ὅτι

αρ. Πρ. 758

Δ. 784

Ὁ Ἰωάννης Κασομούλης, γέννημα τῆς | πόλεως Σιάτιστας καὶ δημότης
καὶ κάτοικος Χαλκίδος, δὲν | ἔχει οὔτε κινήτην οὔτε ἀκίνητον περιουσίαν, δὲν
γνωρίζει καμ | μίαν τέχνην οὔτε δύναται νὰ μετέλθῃ καμμίαν βιομὴν | χανίαν. Ζῇ
δὲ μέχρι τοῦδε ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζεῖν | ἀπὸ ἐνοικιάσεις τῶν δημοσίων προ-
σόδων.

Ἐκδίδομεν ὅθεν τὸ παρὸν πιστοποιητικὸν κατ' αἰτησίαν του | γνωρίζοντες
ὅτι εἶναι εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν προτα | θέντων ἀπὸ τὴν Στρατιωτικὴν ἔξετ.
[αστικὴν] Ἐπιτροπὴν | πρὸς κατάταξιν εἰς τὴν φάλαγγα καὶ μὴ βαθμολογη-
θέντων | σύμφωνα μὲ τὴν προτελευταίαν παρὰγραφον | τὴν ἀπὸ 26 μαΐου/1 Ἰου-
νίου 1838 ν. Β. Διατάγματος.

Τὴν 2 Ἰουνίου 1843 Χαλκίδας

Ὁ Δήμαρχος Χαλκιδέων

Σ. Καλογερόπουλος

1. Ὑπογραφή δυσανάγνωστη.

Ἐπιβεβαιούται
Τὸ Δημ. Συμβούλιον
(ἔπονται δέκα ὑπογραφές)

8

Πιστοποιῶ ὁ ὑποφαινόμενος ὅτι ὁ Κύριος Ἰωάννης / Κ. Κασομούλης ὑπηρέ-
τησεν εὐπειθῶς καὶ ἐντίμως εἰς τὸ δέ / κατον ἐλαφρὸν τάγμα ὡς ὑπαξιωματικός,
μέχρι τῆς δια / λύσεως τοῦ αὐτοῦ τάγματος τῶν Στρατευμάτων.

Εἰς ἔνδειξιν ὅθεν δίδεται τὸ πορὸν διὰ τὰ τὸ πα / ρουσίαση ὅπου ἀνήκει.

Τὴν 3 Φεβρουαρίου 1846

Ἐν Ἀθήναις

Ὁ Ταγματάρχης

Ἀ. Ι. Βαλτινός

Διὰ τὴν ἀντιγραφὴν

Ἀθῆναις τῇ 19 Ἰουνίου 1865

Ὁ

Δήμαρχος Ἀθηναίων

Ε. Κοντζικάρης

Στόμιο Λαρίσης

ΚΩΣΤΑΣ Β. ΣΠΑΝΟΣ

R É S U M É

C o s t a s B. S p a n o s, Huit documents de Jean Kassomoulis.

Jean Kassomoulis est un frère consanguin de Nikolas Kassomoulis, l'écrivain des Mémoires de l'Indépendance grecque. Il a été prisonnier de guerre avec sa mère et ses soeurs après les combats de Naoussa (1822). Après son évasion (1831) des prisons turques de Pissodéri de Florina, il est rédescendu à Péloponnèse, où il a rencontré son frère Nikolas le 26-11-1831. Ensuite il se range au 10ème bataillon de 1832 jusqu' au février de 1833, et après il est installé à l'île d'Eubée.

L'auteur de cet article présente huit documents, dont les 6 sont copies. Tous se trouvent aux Archives des Combattants de la Bibliothèque Nationale d'Athènes. Ils sont documents sur la captivité de la famille de Constantin Kassomoulis, sur les actions de sa délivrance, et sur l'offre de cette famille, et principalement de Jean Kassomoulis, pour l'indépendance grecque.